

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un sir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 10 Octomvrie st. v.

Situațiunea noastră devine din zi în zi mai insuportabilă.

A trecut un an și mai bine decând cu turburările dela Cluj și o atunci până acum spiritele sînt ținute într-o continuă agitațiune.

Avem cu toate acestea sentimentul, că sîntem abia la începutul frământărilor sociale.

Înființarea reuniunii de „cultură” din Cluj, modul, în care s'a făcut din partea concetățenilor nostri maghiari propaganda în favorul acestei reuniuni, și presiunile morale, prin care s'a stors fondul ei, întreaga „acțiune socială” pornită din Cluj a produs o puternică reacțiune în sentimentul public român.

Nu vom mai intra în discuțiune asupra întrebării, dacă sînt ori nu întemeiate îngrijirile Românilor. Destul că ele există în mod netăgăduit și determină atitudinea unui element foarte important în viața publică a Ungariei. În cel mai bun cas, concetățenii nostri maghiari au fost lipsiți de tact politic și n'au știut să înființeze reuniunea de „cultură” fără-ca să producă în Români impresiunea, că plănuiesc un atentat asupra vieții noastre naționale.

Profitând de reacțiunea produsă în sentimentul public român, câțiva dintre frații nostri emigrați în România au făcut o primă încercare de a produce între noi un curent favorabil ideii de a respinge violența tot prin violență. Încercarea n'a reușit, dar' a avut nisce urmări în adevăr surprinzătoare.

Întregul aparat al puterii publice și întreaga presă maghiară, au fost puse în lucrare, ca să imprime adînc în sentimentul public român proclamațiunea emisă de așa numiții „iredentiști” cu ocaziunea adunării constituante a reuniunii din Cluj. S'au făcut arestări și perchișițiuni, tribunalele au lucrat săptămîni întregi de a rîndul, chiar armata comună a fost angagiată, s'au luat măsuri ca secretul corespondenței să nu mai fie respectat, toate straturile societății române au fost silită a discuta dimpreună cu presa maghiară asupra ideilor emise în proclamațiune.

Mai mult. Șese dintre frații nostri emigrați în România, chiar și de aceia, care resping ori-și-ce convențe cu autorii proclamațiunii, au fost expulsați de pe pămîntul românesc, și astfel și frații nostri de preste Carpați au fost angajați în o luptă, care la urma urmelor numai pe noi ne privește.

Ne aflăm în plină fierbere, când izbucnesce revoluțiunea din Peninsula-Balcanică, încît fără de voie trebuie să ne punem întrebarea, dacă nu cumva este vre-o legătură între proclamațiunea emisă de emigrații nostri și cele petrecute la Filipopol și dacă nu cumva prin această legătură se motivează expulsarea din România a celor șese frați ai nostri.

Și pe când sîntem astfel siliți a discuta, dacă este ori nu potrivit cu interesele noastre să facem fie acum, fie mai târziu o încercare de a respinge violența tot prin violență, congregațiunea comitatensă din Careii-mari votează un nou imposit drept contribuțiune pentru o reuniune de „cultură”.

E în adevăr ceva singur în felul lui tactul politic al concetățenilor nostri maghiari!

Pe când dl Brătianu trece pe la Budapesta, fără de a crede de cuviință să se oprească pe câteva oare, cum fusese vorba, pe când două companii dintr'un regiment sēcuiesc pleacă în Țeara-Moșilor, ca să „mențină ordinea”, pe când în Ardeal se fac perchișițiuni și arestări, ear' la hotarele monarhiei se mobilizează, în Careii-Mari se votează un nou imposit pe cât de nedrept, pe atît de ilegal. Ba patrioții din comitatul Sătmarului mai trimit și o circulară pe la toate comitatele, ca să facă și ele așa.

În vremea aceasta oficiosul „Nemzet”, par'că despre toate aceste n'ar fi străbătut nimic până la Budapesta, publică în cestiunea măsurilor luate pentru menținerea ordinei în Munții-Apuseni un articol, în care sîntem dovediți drept cei mai ingrafi oameni.

Pe cît cunoaștem relațiunile, — ne ȳice „Nemzet”, — sperăm cu toată siguranța, că aceste măsuri speciale se vor dovedi ca fiind cu totul de prisos, deoarece-ce poporul român, în masele lui, e liniștit și iubitor de ordine, nu îl frîmîntă planuri de răsturnare, nici iluziuni daco-romaniste; pe aceste nici nu le înțelege.

Ne rezervăm a reveni asupra articolului din „Nemzet”: de astădată ne oprim la acest „nu le înțelege”.

Așa este, „nu înțelege” Românul dela sate iluziunile daco-romaniste.

Noi ăstlalaiți, care am învățat carte și mai cetim și gazete, scim că aici, în Orientul Europei, poporul nostru este cel mai mare dintre toate, aședat pe un pămînt foarte binecuvîntat și înzestrat cu nisce calități, care îl ridică mai pe sus de vecinii lui. Și de aceea ne facem cele mai frumoase iluziuni despre viitorul cultural al neamului nostru și ne simțim foarte fericiți, că ne-am născut Români și că putem contribui fiesce-care după putințele sale la desvoltarea vieții românesce întemeiate aici pe pămîntul acesta. Tot atît de bine scim însă, că această viață e amenințată de noianul slavon ce ne încungiuură și îndeosebi de crivățul rece ce străbate despre Nord asupra noastră, și că numai împărăția Habsburgilor ne poate scuti față cu acest crivăț, și de aceea ne simțim fericiți, că soartea ne-a aruncat aici, la hotarele împărăției, și că dincolo, preste hotare, stau frații nostri, care se razimă de culmile Carpaților și țin piept cu năvala dată asupra noastră.

Toate aceste săteanul român nu le înțelege; „Nemzet” are dreptate. El scie numai, că este batjocorit și asuprit de concetățenii lui Maghiari și de actualele autorități ale țerii acesteia, el scie, că frații lui cu sciință de carte se duc mereu preste hotare să-și caute pâinea de toate ȳilele, el rabdă și așteaptă să-și vină, dacă nu ajutor, cel puțin un cuvînt de îmbărbătare, dela „Împăratul”, de unde i-a venit în atâtea rînduri.

„Iredentiștii” îi spun însă Românului, că nu mai trebuie să aștepte nici un ajutor, nici cuvinte de îmbărbătare.

Același lucru i-l spune și oficiosul „Nemzet”.

Sînt deosebite timpurile de astăzi de cele de odinioară, — ȳice „Nemzet”. — Apucătura vicleană, cu care, provocându-se la „Împăratul”, conducătorii abăteau odinioară poporul pe calea stricăciunii și a peirii, astăzi nu mai folosesc nimic. Evenimentele timpurilor mai nouă au înlăturat și în această privință toate îndoelile și aceia, care din aceste n'au învățat minte, se vor căl amar de a se fi amăgit pe sine însuși.

Care va să ȳică „iredentiștii” au dreptate: sînt nisce trădători aceia, care propăgă în poporul român credința neclintită

în sentimentul de dreptate al cercurilor hotărîtoare din monarhie. Au trecut timpurile, când Monarchul poate interveni ori voiesce să intervină, dacă guvernul nescotcesce legile ori aprobă sarcini nelegiuite. Ei au dreptate, când ȳice, că nu ne rămîne decît să punem mîna pe topor, să căutăm spriginire în afară, — ori să ne supunem orbesce, cum ȳice „Nemzet”?

Și oficiosii dela „Nemzet” pot să fie convinși, că „poporul” român îi înțelege pe „iredentiști” mai bine decît ne poate înțelege pe noi, care îi vorbim despre „monarhie” și „Habsburgi”, mai ales, când și „Nemzet” e tot de părerea „iredentiștilor”.

E o cestiune de conservare națională, dacă stăruim, ca Românii să păstreze moștenirea politică rămasă dela părinții lor, alipirea neclintită cătră casa de Austria, care a ocrotit totdeauna, când au iertat-o împregiurările, pe poporul român atît aici, cît și preste hotare, și credința nestrămutată, că monarhul nostru nu va cere dela noi să suferim și nedreptatea, dacă nedreptate ni se face.

Mai ales cei din urmă ȳece ani au slăbit în Români această credință: dacă chiar și oficiosul „Nemzet” crede, că este în interesul statului ungar, ca ea să piară de tot, nu ne rămîne decît să capitulăm, căci nebuni am fi, dacă am voi cu ori-ce preț să susținem în mijlocul poporului român o cauză perdută și combătută chiar și într'un organ autorizat de consilierii Maiestății Sale Regelui Ungariei.

Dar' vom reveni.

Revistă politică.

Sibiu, 10 Octomvrie st. v.

Reichsratul din Viena a fost la 19 ale lunii curente teatrul unor scene turbulente, provocate în mare parte de opozițiunea dietală. Răspundînd comitele Taaffe interpelărilor privitoare la luptele partidelor în Boemia, ȳice că guvernul desaproabă foarte mult excesele comise de indiviȳi, care aparțin celor două naționalități, — și guvernul respinge într'un mod energic aserțiunea, că Germanii din Boemia nu sînt protegiați îndestul. Aceea însă e cu totul neexact, că frecările naționale din Boemia au pricinuit oare-care certe și în armată. — Eată cum ilustrează ȳiarul „Fremdenblatt” scenele petrecute cu acest prilegiu:

„Cu însuflețire încungiuură grupa cea mai radicală pe Heros-ul seu (Dr. Knotz), care în Octomvrie și-a întrecut debutul din Martie. Cei mai domoli au dat aprobărilor lor o expresiune mai domoală — deodată însă se schimbă scena. Ministrul-president s'a ridicat, buzele îi tremurau. Trăsurile feții lui tradează o agitație și amărăciune, cele dintău cuvinte i-se perd prin mișcarea sgomotoasă a casei întregi. Toate partidele se îmbulzesc spre banca ministrului, de unde sună prin mulțimea agitată asprele și tăetoarele cuvinte ale lui Taaffe într'u apărare a locuitorului din Boemia și a armatei comune. El vorbesce de „armata atacată” și o vijelie de proteste de ale stînge îl întrerupe în modul cel mai turbulent pe ministru, care profund agitat, însă constant și cu curagiu a stat în fața mulțimii agitate. Cei mai radicali țin parte celor mai puțin radicali, se cere îndrumarea la ordine; ministrul nu scie încotro să dea și galeriile încep a se infecta de marea mișcare a casei, cu încetul însă se liniștesc valurile sêlbărice, principiile Lichtenstein cere cuvîntul, și prin vorbirea sa se termină liniștea. Dl de Plener aruncă cel din urmă fulger — sînt însă 4 oare, din care cauză se sfîrșește fortuna.”

Foaia guvernamentală înfrumșează mult-puțin prin ironicul ton descrierea scenei turbulente din Reichsrathul austriac. Și aceasta e ceea-ce ne-a îndemnat a-i reproduce ilustrațiunea preferînd-o înaintea altor foi, pe care ne sfiim a le reproduce, ca să nu fim noi siliți a-i pune pe cei din partidul stîng din Viena într'o categorie cu Starcievicieni din Croația. —

Cu toate că unele puteri sînt încântate de declarările cele mai nouă ale guvernului bulgar, pozițiunea Sêrbiei formează încă cea mai serioasă amenințare a situațiunii, și pericolul, că trupele sêrbesci vor trece în curînd granițele, nu numai că nu e înlăturat, dar' de un timp încoaci pare a se face tot mai iminent.

Cu privire la alegerile din Germania se scrie, că partidul național-liberal are prospecte să câștige de astădată un teren mai mare. Cel puțin rezultatele alegerilor legislative care s'au făcut în marele ducat de Baden au fost foarte favorabile pentru acest partid. Deși despoiarea scrutinului nu și-a spus ultimul cuvînt, se scie deja că național-liberalii vor obține 21 de locuri din 34 de circumscriptii, ceea-ce le asigură chiar de acum un folos de șapte scaune în paguba ultramontanilor și a socialistilor. Acești din urmă au pierdut mai cu seamă la Mannheim, un loc pe care se părea că și-l asiguraseră pe multă vreme; în acest oraș, rezultatul sus ȳis se datoresce — ce e drept — și persecuției autorităților, care au confiscat manifestele electorale socialiste. Din punctul de vedere al politiceii interioare a ducatului, rezultatul luptei electorale consolidează poziția guvernului, care urmăresce aspirațiile național-liberalilor; partida conservatoare, contrar cu cele ce se petrec în Prusia, e clasată printre partidele de opoziție, cu ultramontanii și democrații. În adevăr, marele ducat de Baden poate fi considerat drept țeara cea mai înaintată din Germania din multe puncte de vedere; legislația sa agricolă mai cu seamă e cea mai progresistă și dă cele mai bune rezultate. Din punctul de vedere al politiceii germane în general, victoria național-liberalilor lasă a se presimți, că această partid, a cărei situație era mai mult sau mai puțin neînsemnată în Prusia până la cele din urmă alegeri pentru Reichstag, va câștiga teren în viitoarele alegeri.

În Prusia se urmează campania cu activitate. Cu tot atacul îndreptat la Hannovera decătră Rauchhapt, în numele conservatorilor, în contra național-liberalilor, cele două partide se înțeleg mai pretutindeni pentru alcătuirea listelor comune. Progresistii și catolicii, pe de altă parte, par a fi înțelegi ca să combată politica religioasă a guvernului.

Cât despre democrați, politica lor e până acum prea puțin determinată. Ei au ură în contra catolicilor, pentru-că un mare număr de deputați ai centrului au aprobat în sesiunea din urmă prelungirea legilor în contra socialistilor. Și îi vor combate pe acest teren. Ei se prezintă de altfel în condiții destul de favorabile, grație lovirii suferite de guvern în recentul proces în contra celor trei deputați Bebel, von Pollmar și Auer. Ministrul public intentase într'un mod cam ușuratic acest proces și n'a putut să dea dovedi de pretenșile comploturi tîndînd la resturnarea ordinei stabilite.

Irlandezii pregătesc mereu neplăceri Englezilor. Tactica dlui Parnell însă, astăzi unicul conducător al Irlandezilor,

contribue mult la aceea, ca ei să isbutească în parlamentul englez cu pretențiunile lor.

„Mulțumită dibăciei tacticelor sale — dice „l'Indépendance belge“, — dl Parnell a devenit oarecum arbitru al partidelor engleze. Tratat altădată ca inamic și fațios, atât de conservator cât și de liberal, el este căutat astăzi ca aliat atât de unii cât și de ceilalți. Partida conservatoare nu se arată gata a acorda Irlandei parlament independent ce se cere, dar lordul Salisbury lăsa să se înțeleagă mai dăle trecute că nu va refuza Irlandezilor o mai mare întindere a autonomiei, și mai alaltăieri dl Childers, liberal foarte moderat de altminteri, a expus în discursul său un plan în virtutea căruia liberalii, dacă vor reveni la putere, vor acorda Irlandezilor, dacă nu parlamentul cerut, dar cel puțin o foarte mare independență legiuitoare. Este o întrecere în privința avansurilor ce se fac dlui Parnell. „Afară de acestea, merită să semnalăm preponderanța ce dl Parnell exercită asupra deosebitelor grupuri din care se compune partida sa și toți candidați aleși de el sunt primiți fără cea mai mică discuțiune măcar“.

Evenimentele din Peninsula-Balcanică.

Sciri mai noue:

Giurgiu, 21 Octomvrie n. Eri a trecut pe aci un vapor bulgăresc „Opit“ ducând 156 cai și opt tunuri cu munițiuni spre Lom-Palanca.

Dilele acestea vor pleca din Rusciuc tot spre Lom-Palanca 2000 de oameni. Se crede că aceste trupe sunt destinate a întări paza dela fruntaria sârbească și a sporii garnisoana Vidinului.

Filipopol, 20 Octomvrie n. Puterile nu se pot înțelege mai cu seamă din cauza Rusiei, care voiesce cu ori-ce preț depunerea principelui Alexandru.

Până acum nici o scire mai însemnată dela teatrul evenimentelor; atât Grecia, cât și Sârbia, așteaptă sfârșitul negocierilor înainte de a întreprinde vre-o acțiune oare-care.

Principele Alexandru muncesce și noapte la organizarea apărării.

Situația Bulgariei e cu atât mai delicată, cu cât ea trebuie să împartă armatele în două, o parte în Rumelia și cealaltă înspre Sârbia. Cu toate dispozițiile împăciuitoare ale Turciei, prințul Alexandru nu-și poate golii fruntaria rumeliotă de trupe. Poporul bulgar are mare încredere în prințul Alexandru, pe care îl consideră ca pe un conducător militar de prima ordine. În Rumelia se află în momentul de față 50,000 oameni din cari 35,000 trupe regulate și 15,000 miliții. Numeroase reserve sunt ținute însă în interiorul principatului mai cu seamă la Șumla. Garda națională a fost de asemenea mobilizată și se află gata de luptă în toate părțile.

Bulgarii sunt foarte veseli că se apropie eara, căci în acest cas un rebel cu Turcia e mult mai ușor: se știe că Turcii nu pot suferi frigul. Pentru un moment însă timpul e foarte favorabil.

Filipopol, 20 Octomvrie n. Din moment în moment se așteaptă intrarea armatei sârbesce în Bulgaria; guvernul bulgar e hotărât însă să respingă o asemenea invasiune nejustificată prin nimic, cu atât mai mult, cu cât el a luat cele mai energice măsuri pentru oprirea ori-cărei agitații în contra Sârbiei. Sârbia însă voiesce cu ori-ce preț să se desdauneze de încercăturile interioare pe seama vecinilor și deocamdată pe aceea a Bulgariei.

Bulgaria cu nici un preț nu va ceda o porție din teritorul ei și mai puțin încă un punct așa de însemnat ca Vidinul.

S'au dat ordine mai multor regimente din Küstendil să se îndrepteze spre Sofia; altele în curând vor merge la Vidin. Bulgaria se va opune cu armele.

Varna, E probabil că Poarta va protesta în contra unei invasiuni a Bulgariei decât Sârbii; în fond însă se crede că Poarta e foarte mulțumită de întorsătura pe care o iau evenimentele. Turcia va pune ca condiție a spriginului ce va da Bulgarilor în contra Sârbilor, restabilirea *status quo ante*, atât în Bulgaria, cât și în Rumelia.

Totul atârna acum de atitudinea Greciei și a Muntenegrului.

Se crede că Poarta va acorda chiar o mică rectificare de fruntarii Greciei, în casul când ar rămâne liniștită.

Grecia cere să i-se acorde cel puțin Mezzovo.

„Pester Lloyd“ află că faimele despre mobilizarea armatei române nu e adevărată, ele se reduc la o întărire a garnisoanelor din Dobrogea.

Dilele trecute se anunța, că între Rusia și Austria s'au început tratări în vederea rezolvării dificultăților ivite în Orient. O telegramă din Berlin anunță, că guvernul german a fost în cunoștință în mod oficios, că Rusia și Austria vor comunica în curând bazele pe care cred cu putință a se rezolva acele dificultăți. În așteptarea acestui nou document, semnalăm că „Gazeta Germaniei de Nord“, organ care nu e străin de inspirațiunile marelui cancelar al Germaniei, publică un articol, în care declară că puterile sunt unanime într-o a nu permite ca pacea sau resbelul să atîrne de schimbările ce se pot produce în simțăminte poporațiunilor din Rumelia; că aceste populațiuni n'au dreptul de a compromite pacea, provocând complicațiuni între ele, sau cu Turcia; și în sfârșit, că ar fi injust de a admite, că pacea a 300 de milioane de Europeni să fie turburată pentru-că trei state din Balcani, cari împreună nu numără decât 6 milioane de locuitori, cred că echilibrul local, sau mai bine ambițiunea lor particulară e compromisă. O telegramă din Viena anunță, că circula sgomotul, că Muntenegrul ar fi început să-și mobilizeze trupele.

„Românul“ serie:

Turcia, răspundând la nota colectivă a ambasadorilor, a mulțumit marilor puteri pentru dispozițiunile ce au luat în privința-i, și le-a cerut de a impune principelui Alexandru să se retragă în Bulgaria.

Principele Bulgariei asemenea a mulțumit puterilor pentru dispozițiunile luate, și nu numai a declarat, că se supune îndemnului ambasadorilor, ci a și plecat din Rumelia și s'a întors la Sofia.

Bulgaria nici nu putea face altfel, de oare-ce se păstrează, până la noua dispozițiune, *status quo actual*, creat prin evenimentele din Rumelia.

Aceste fapte, care se concentrează în mulțumirea și a Turcilor și a Bulgarilor, deși interesele sunt cu totul opuse, lasă să se creadă, că așteptând deciziunea puterilor, nici Turcia, nici Bulgaria nu vor recurge la arme pentru schimbarea sau menținerea actualei stări de lucruri.

În aceste împrejurări, Rusia a propus întrunirea unei conferențe.

Deci, amănare.

Întrebarea e: avê-va Bulgaria, avê-vor Sârbia și Grecia banii trebuitori spre a-și ține până atunci armatele concentrate.

Cestiunea e foarte la locul ei, de vreme-ce se știe, că resbel fără bani nu se poate face, și mai nici unul din aceste state nu va voi, prin vre-o amânare mai îndelungată, să se pună în neputința de a mai intra în luptă.

Dacă însă puterile vor isbui a le face să nu se ciocnească până după întrunirea conferenței și cunoșcerea soluțiunii ei, s'ar putea augura, că în urmă pacea nu va fi turburată din cauza lipsei de luptători.

Lucrul acesta însă pare neprobabil; căci toți înțeleg și știu, că — afară de Turcia — ceea-ce pot face astăzi, de sigur nu vor mai pute face preste o lună de zile.

Singura Turcia, care încă nu și-a concentrat trupele, ar pute face excepțiune.

Ea, după oare-care timp, ar fi mai tare și — dacă puterile s'ar rostii în favoare-i — poate că ar găsi mai lesne de cât acum banii trebuitori pentru resbel.

Într'un cuvânt, din această nouă amânare numai Turcia ar pute trage foloase.

Pe când Sârbia, Grecia și Bulgaria s'ar slei așteptând, de vreme-ce ele și-au concentrat deja trupele.

În asemeni condițiuni, n'ar fi o mirare ca focul să isbucnească undeva mai înainte chiar de întrunirea conferenței.

O telegramă din Sofia spune chiar, că pare iminentă năvălirea Sârbilor în Bulgaria, și poporul bulgar e îngrijorat.

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ scrie următoarele:

Demersul făcut la Constantinopol de ambasadorii puterilor semnatare ale tractatului din

Berlin e un eveniment îmbucurător; acest demers accentuează în mod neîndoios, hotărîrea puterilor privitoare la menținerea stării păcii ce domnesce între ele. Hotărîrile ambasadorilor manifestă simțămîntul unanim al puterilor că grava cestiune privitoare la resbel și pace, nu poate atârna de dispozițiile intime pornite spre schimbări în Peninsula-Balcanică.

Areopagul european, singur răspundător pentru menținerea păcii și a bunei stări a popoarelor, declară în memoriul său, tot atât de categoric, cât și de solemn, că nu se poate îngădui egoismului legitim s'au ilegitim al diferitelor rase din Peninsula-Balcanică ca, după plac, să primejdiască pacea marilor puteri și ca la începerea încercărilor între ele, sau cu Turcii, să scape din vedere, cu sau fără intențiune, că urmările politice lor, neprevădătoare și egoiste, ar pute silii pe puteri să își turbure pacea dintre ele, o pace pe care o păzesc cu atâta îngrijire și se se amestece în cearta din Peninsula.

O atare întreprindere a statelor mici din Balcani, cu tot dreptul, trebuie să fie respinsă în modul cel mai serios decât Europa întreagă.

La menținerea păcii marilor puteri, sunt interesați mai bine de 300 milioane de locuitori, pe când Grecia, Sârbia, Bulgaria și Rumelia-Orientală, toate împreună, abia numără 6 milioane de locuitori, apoi acestia chiar socotiți în parte, de sigur nici a de cea parte din ei nu aparțin naționalității domnitoare în acele state. Prin urmare, în tot cazul ar fi neechitabilă presupunerea că 300 de milioane de europeni se vor expune să renunțe la binefacerile păcii, pentru-că celor trei state mici din Balcani, cu abia 6 milioane de locuitori, le-a venit deodată idea că echilibrul lor local sau mai bine dis egoismul lor particular ar fi pus în cestiune.

Cronică.

Posta de aji din Viena și Bupapasta nu ne-a sosit. De un timp încoace se întimplă adeseori, ca să fim lipsiți de diarele vieneze și budapestane din cauze nouă necunoscute. Se pare însă, că și oficiul postal greșese uneori în expediția pachetelor ce sunt menite pentru Sibiu. Ar fi de dorit ca astfel de iregularități să înceteze.

*

Din Năsăud primim o corespondență, din care extragem câteva pasaje recomandându-le atențiunii Năsăudenilor:

„De când districtul nostru s'a sters de pe charta jurisdicțiunilor rămânându-i numai numele acățat de comitatul Bistriței, s'au stricat oamenii pe la noi. Legătura intimă dintre noi, care putea servi de model și altor centre românești, s'a rupt atât în viața socială, cât și în afacerile de interes public ale fostilor grănițeri. Năsăudenii, prieteni buni odinioară, sunt sfădiți atât în viața socială, care a decăzut, cât și în viața publică. Vieța socială de odinioară s'a prefăcut în obiceiuri rele. Puține excepțiuni am mai putut înregistra, ear' în viața publică

Foița „Tribunei.“

Din bătrâni.

Ghicături, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de

Gr. Sima al lui Ión.

(Urmare.)

123. Funie trasă preste casă. *Trum.*

124. E mai mică de cât un purece, Și mai grea de cât o majă. *Scandeanu.*

125. Slab la umblat, Bun la mâncat. *Pescel.*

126. Bumbuleul rostogol (rotogol) N'are stare pe ogor. *Bolovanul, bolful, peatra.*

127. Solmut se trimise, Aduse carte nescrisă, — Dar' cuprinsul se stîNSE. *Porumbul lui Noe.*

128. Cine-i îmbrăcată n' are septe haine? *Ceapa.*

129. Ce stă n' cuiu acățat, În 12 pei îmbrăcat? *Ceapa.*

130. Buruenută gălbînută, Rar bărbat, care te cruță. *Trumul, iduacul.*

131. În pădure tic, tac! Pe câmp ihihi! În casă ninge de frige. *Sita.*

132. În casă ninge s'afară ba. *Când cerne fărîna.*

133. Sus bat laturile, Jos pică negurile. *Când cerne fărîna.*

134. Picurus, picurus, A mâncat pe trepăduș. *Lupul și oia.*

135. Dacă veni, n'a veni, Dacă n'a veni, va veni. *Lupul și oia. (Dacă nu vine, oia vine.)*

136. Ciugurele mugurele, Merg pe drum înșirăte, Ciugur mugur lângă ele. *Oile și dulăul (canele).*

137. Tînghii — linghii o ia pe vale, Șoldu — boldu-i eș'e'n cale. *Oia și lupul.*

138. Patru fee rastafee, Ș'un fiu s' un rastafiu. *Înțele vacii, galeata, vîleul și șustăru.*

139. Cerga dracului, În mijlocul satului. *Prumurul, judele.*

140. Șleapțul satului, Nēcăzul racului. *Prumurul, judele.*

141. În pădure născui, În pădure crescui, În sat dacă venii, Ștergura căsii mē fēcui. *Mătură.*

142. În pădure născui, În pădure crescui, Acasă, dacă mē aduseră, Lătrătorea satului mē puseră. *Mătură.*

143. În pădure născui, În pădure crescui, Acasă dacă mē aduseră, Călcătorea satului mē puseră. *Puntea.*

144. În pădure născui, În pădure crescui, Acasă dacă mē aduseră, Isbirea căsii mē puseră. *Ușă.*

145. În pădure născui, În pădure crescui, În sat dacă mē aduseră, Cînstea căsii mē puseră. *Măsură.*

146. Bucium rotund Bate pērul în fund. *Pelăria.*

147. Cum poartă omul pēlăria pe cap. *Cum o are.*

148. Am o poiată plină cu vaci albe. *Cura.*

149. Am o căsuță plină de osuțe. *Cura.*

150. Am un ocol plin de oi și între ele numai un lup. *Cura și lîmba.*

151. Ce casă-i spāndurată, Pe lemne acățată. *Cortul țigănesc.*

152. Ce casă-i pe căre, Într'o clipă o făcea, Într'o clipă o strîngea Și pe cal o pune. *Cortul țigănesc.*

153. Șapte frați sub o mamă culcați. *Atul (usturovul).*

154. Am o cloșcă, În pământ clocescce În pământ scoate pui. *Atul.*

(Va urma.)

s'a vîrit boala discordiei, provenită din ambițiunea falsă de a juca primul rol. . . .

"Scenele ivite cu ocaziunea adunării generale din toamnă în cauza unui proiect de regulament pentru fondurile grănițeresci, ne-au înscărbît; ele ne-au dovedit că și cei mai buni prietini, chiamați a lucra pentru binele obștească în deosebite cestiuni ale acestui ținut, sînt în stare a căde la sfaturile rele primite dela oameni pătimiși. Meritul nu se mai recunoaște la noi; caracterul firm e nesuferit. Ni se impune dorința de a ne regenera cu oameni tineri, străini de vîrurile noastre înrădăcinate deja. . . .

"De-alungul stradelor, în localurile publice, în familii chiar, în institutele de învățămînt, etc. a perit vieța frumoașă de mai nainte. Cățiva oameni intriganți au învrășmășit chiar și elementele cele mai bune și urmarea e că societatea își oferă o privelisce puțin încântătoare: o tinerime apatică, familii deprimare, descurajare în lucrările publice, ruină economică în multe părți. . . .

Din Bistrița ni se scrie: În timp de o lună de zile s'au întemplat în comitatul nostru Bistrița-Năsăud patru omoruri împreunate cu jaf. Cel dintău a fost Ovreul bogat din Entradam Iantel Kachan, despre care și ȋiarul d-voastră a luat notită; al doilea a fost un biet Bărgăoan, care a mers cu scânduri la Cluj și întorcându-se a fost omorît și jefuit tocmai pe hotarul Bistriței. Dimineața când l-au găsit n'a fost încă mort, dar' până l'au adus la poliție și-a dat sufletul. Al treilea a fost în Strîmba (Romuli) despre care nu sînt informat; am auzit însă că până a fost muiera la desfăcut de cucuruz la alt vecin, pe bărbat l'au omorît în casa sa proprie și nu se scie că cine; despre al patrulea tocmai astăzi a sosit telegrama dela Năsăud la procurorului, s'e meargă cît mai îngrăbă în comuna Zagra, că s'a întemplat moarte. Acestea toate s'au întemplat în timp de o lună de zile.

Din cauza proclamațiunilor revoluționare despre care s'a făcut atîta sfărî în țeară și pe la noi, Românii din Bistrița, au umblat păditori de noapte din casă în casă și au dat ordin, ca după porunca primarului orașenesc, toți aceia care au cărți din România, s'e le ducă la poliție. Poporul a cugetat că epistolele care vin din România trebuie duse la poliție, ba o babă slabă și bătrână, care are un fecior în România, a fost pornit s'e meargă cu o epistoală care a fost primit-o dela feciorul seu încă în anul 1883, s'e o arete la poliție. Nu e mirare, că o face aceasta o țereancă, căci pe la noi de cum se scie poporul despre ce se tractează, dar' nici inteligență, care nu cetesce decît foarte rar gazete, nici ea nu scie despre toate mișcările naționale politice.

Îmbunătățirea lefelor ofițerilor. "Egyet-értés" comunică, că dela 1 Ianuarie 1886 se vor îmbunătăți lefele sublocotenenților, locotenenților și ale căpitanilor de cl. II. din armata comună și dela honvedime cu 10 fl. la lună. Asemenea se va ridica pașalul de cuartir pentru capitală (Viena) cu 117 fl. și în provincia amăsurat împregiurărilor.

Cum se execută la noi legile?! Din Alba-Iulia se scrie, că comunitatea a pensionat pe șeful poliției de mai înainte Ieney cu o pensiune anuală de 360 fl., în loc de a introduce în contra lui cercetarea pentru mai multe delictive disciplinare. Oare din ce fond i-se dă pensiunea? Deoarece se scie, că orașul n'are fond de pensiune, și că până acum nici nu a primit pensiune vre-un funcționar orașenesc.

Încurajarea industriei naționale în România. La ministru dominelor din Bucuresci s'a ținut o întrunire de agricultor, comercianți și industriași pentru a discuta proiectele relative la încurajarea industriei naționale.

Societatea "Amicii Artelor" din Iași. Duminecă seara scrie "Liberalul", s'a deschis seria seratelor a acestei societăți în localul cel nou, casele dnei Ghica din strada Banu. — Programa deși nu ni s'a împărțit, se spune însă că a fost foarte variată. — Cu această ocaziune observăm că localul corespunde atît ca lux, cît și ca comoditate cu menirea societății. Prelungă un salon foarte mare și elegant provăduț într-o parte cu o extradă ce poate servi de scenă și care la trebuință dispăre după un părete de scânduri ingenios lucrat, mai numără apoi și alte cinci camere îndestul de spațioase, destinate parte administrațiunii, parte cabinetului de lectură.

O falcă extraordinară. Pe moșia statului din Gura-Motrului, în culmea numită Glamee, ne spune "Voința Mehedințului", lucrătorii cari sco-teau piatră dintr-o carieră, au dat preste o falcă de animal antedeluvian. Această falcă, după formă, este cea de jos; ea cântărește 2 chilogr. 950, este ruptă pe jumătate; partea găsită are lungimea de 0,20 cent. lățimea la partea superioară de 0,8 cent. înălțimea de 0,12 cent. După probabilitate pare a fi o falcă de mastodont. Dinții sînt așezați în rînduri paralele; în fiecare rînd sînt șase dinți; rînduri nedeteriorate sînt patru. Dela punctul unde s'a găsit acea falcă și până

în apa Motrului, este o distanță de 3 kilometri. Dacă vre-o erupțiune vulcanică a trebuit s'e fie în acele părți, se poate adevări aceasta că în acel loc care este de o înălțime colosală se găsesc și alte fosile, coji de melci, scoici, etc. Acest rest de falcă s'a depus la comitetul permanent. El merită a fi văduț.

Generalul Brialmont. Corespondentul din Bruxella al ȋiarului "Neue freie Presse" a avut de curînd o întrevorbire mai lungă cu generalul Brialmont, care alaltăieri a plecat la Bucuresci cu un concediu de șese săptămîni. Brialmont întărise, că el și-a cerut pensionarea, că s'e nu mai pregătească perplexități Belgiei; el scie însă, că guvernul nu-i va satisface cererii, deoarece are trebuință de el la terminarea fortificațiunilor din Anvers. El a mers la Bucuresci, fiindcă fortificațiunile de acolo sînt concredute unor ofițeri tineri, învățați de ai sei de odinioară, și astfel el dorește s'e și supravegheze opera. Generalul dișe că în unele părți s'ar fi exprimat, că Austria nuse uită cu ochi bun la fortificațiile din Bucuresci. El nu înțelege aceasta și nici nu o crede. Rusia ar ave mai multe cuvinte, de a se poteni de așa ceva. În sfîrșit dișe, că fortificațiunile din Bucuresci au o extensiune cu mult mai mare, ca cele din Anvers, avînd o periferie de 15 miluri.

Convențiunea comercială a României cu Rusia expiră la 21 Octomvrie v. 1886 și prin urmare la 21 ale curente — adevă precis cu un an mai înainte, guvernul român va trebui s'e o denunțe. — Afăm din sorginte pozitivă, — scrie "Răsboiul", — că s'a hotărît deja a se face aceasta, atît prin ambasadorul nostru din Petersburg, cît și aci în Bucuresci, comunicînd această denunțare ministrului plenipotențiar al Rusiei.

Din vieța socială din Bucuresci. Stațiunea teatrelor s'a început în Bucuresci. La teatrul național s'a jucat opera bufă Girofle-Girofla; în curînd se vor reprezenta: Fecioara dela Orlean, Traviata, Studentul cerșitor și Debutul corpului de balet. — Sămbăta viitoare se va ține la hotelul Brofft o mare sərbare în folosul loteriei Ateneului sub patronagiul societății tinerelor lucrătoare. Programul: 1. Serata de copii, 2. Intermezzo musical, vocal și instrumental, 3. Mare bal. — La sala Orfeu va debuta celebra artistă română, dna Matilda Petrescu. Se vor mai reprezenta piesele: Surzii. — Hussein Han, celebrul prestidigitator persian, încă va debuta. De asemenea dl I. D. Ionescu va cânta pentru prima oară cuplele comice.

Teatru maghiar în Sibiu. Marți în 20 Octomvrie n. s'a reprezentat "Greurușul" (Die Grille, a ticsök) de Șarlota Birch-Pfeiffer, înaintea publicului obișnuit. Aplaudați au fost: D-na Várody (Fadette) și d-șoara Várody Rozsa (Fanchon Bivieu), apoi d-nii: Rácz Ödön și Várody Dezső (Laudry și Didier, gemeni).

Teoria lui Rösler.
Studii asupra stăruinței Românilor în Dacia-Traiană de A. D. Xenopol.

Dare de seamă critică.

(Urmare.)

Originea acestor modificări ale labialelor române înainte de i pică, după cum arată dl Miklosich, încă în latinitatea vulgară mai tîrdu, unde intră în limbă un j (latin) parasitic (pi-pj, bi-bji etc.), a cărui îniriurire de moduri diferite se află sporadic și la celelalte limbi romanice, afară de spaniola și portugeza. Ca particularitate dialectică, întălmim acest fenomen în dialectul sud-italian, unde pi bi fi trece, ca și românește, în chi ghi sci (și), ear' în dialectul calabrez hj pentru fi. ¹⁾ În celelalte părți romanice din apus, unde se arată îniriurirea lui j vulgar latin asupra labialelor, ea este mai mult de alt fel și se află numai sporadic în unele cuvinte. Pentru cestiunea noastră este foarte remarcabil că această dispozițiune a limbei latine vulgare devine regulă, și încă în asemenea fel, în dialectul macedo-român și cel sud-italian, la Romani ce-au fost politiceste uniți timp mai îndelungat în imperul oriental. Faptul pare s'e indice că cutare lege de modificare a predominat mai ales în acest imper, pe timpul din urmă al latinității. Ea se află și în dialectul zacon al Grecilor, unde pi bi vi fi mi trece în ki ghi di ni. ²⁾

De altă parte Istro-Românii schimbă regulat pe n vechiu între două vocale în r. Acest rotacism se află sporadic în câteva cuvinte latine și la Daco-Români și Macedo-Români. ³⁾ Însă îniriurirea care provoacă această schimbare se vede c'a fost constantă numai la Istro-Români, fostii vecini ai Arnăuților, care în dialectul to-

chic înfățișează același fenomen. ¹⁾ Dar' și în părțile Daciei aflăm urme de un dialect în care predomină acest rotacism caracteristic pentru dialectul istro-român. Este dialectul mähăcean din Ardeal, cunoscut din textele publicate de dl Hăjden în "Cuvinte den bētrāni" t. II, de pe la a. 1600, unde se află ca în istro-românește r pentru n, sau un mediu între ambele, nr. Mähăcenii sînt cunoscuți tradițiunii locale, după informațiunile dlui Hăjden, încă până astăzi ca veniți din altă parte. Același dialect numai cu față mai veche și întrebuițare mai regulată a lui r sau nr pentru n, îl aflăm și în Codicele Voronețean, aflat în mănăstirea Voronețului din Bucovina; acest interesant monument limbistic se editează acum de dl I. C. Sbiera, care a binevoit a-mi comunica coalele tipărite. La Moții din Ardeal cum și în unele părți ale Moldovei se aude încă astăzi adese r pentru n în mai multe cuvinte.

Față cu împregiurările că la Daco-Români se află la asemenea particularități dialectice de ale Românilor transdunăreni, dl Miklosich (op. cit. Conson. II, 49.) cede că faptul se explică, dacă admitem că limba daco-română s'a format ca dialect în dreapta Dunării, alătura cu limba Românilor transdunăreni, și că triburi de ale ambelor ramuri, dialectic deosebite, au trecut de aici în stînga fluviului, poporînd Dacia-Traiană.

Nrui cedem însă că conclusiunea renumitului limbist ar fi fost mai dreaptă de-a aduce de dincolo de Dunăre numai particularitățile dialectice de acolo, ce se află ca localisme și între Daco-Români, ear' nu și toată limba acestora. Faptul că unele reguli fonologice de ale Macedo-Românilor și Istro-Românilor apar la Daco-Români numai în unele părți, ca abateri dialectice dela majoritate, arată că idiomul specific daco-român, cu caracterul seu mai original, s'a format sub alte condițiuni. Și dacă dl Miklosich află deci de necesar a admite că limba română începu a se diferența în dialecte dela prima ei formațiune (ibid. pag. 48.), atunci deosebirea dintre daco-română și limba Românilor transdunăreni află explicarea cea mai nimerită în aședarea geografică a ambelor ramuri: unul în stînga, altul în dreapta Dunării. Ear' localismele dialectice dintre Daco-Români, cu particularități ce se afla ca regulă generală la Macedo-Români sau la Istro-Români, cred că provin, după toată probabilitatea, dintr'un amestec al diverselor dialecte pe pămîntul Daciei prin un adaus de populație română din Peninsula-Balcanică, dar' astfel că idiomul daco-român păstră mai mult tipul seu original.

Într'atîta limba poate s'e vină în mod direct în spriginul emigrării române din dreapta în stînga Dunării. De astădată trebuie însă s'e renunț dela a discuta aici mai deaproape această întrebare. Cât pentru admirarea ce trebuie s'e o admitem pe temeiul limbei, luînd în considerare intensitatea de mai nainte a elementului român în Peninsula-Balcanică, apoi faptul că amintitele localisme dialectice ale Daco-Românilor au analogul lor caracteristic dincolo de Dunăre, unde trebuie căutată în prima linie și originea lor, în sfîrșit tradițiunea locală despre emigrarea Mähăcenilor cu rotacismul lor Istro-român: aceste date sînt de ajuns pentru o atare conclusiune, care în ori-ce cas rămîne cea mai îndreptățită. (Va urma.)

Varietăți.

(O nouă aplicație a fotografiei.) După declarația d-lui Hoe, constructor american de mașine de imprimat, nu sîntem departe de timpul în care presa mecanică ar dispăre. Presa ar fi înlocuită cu fotografia, al cărei lucru ar fi în același timp mai repede și mai puțin costisitor. Ar fi vorba de a se face mai întăiu o probă negativă cu o coloană de ȋiar și de a o fixa prin lumină electrică pe hărtie, care se desfășură cu o așa mare iuteală, încât s'ar pută produce pe secundă 100 probe, sau 36,000 pe oară, ceea-ce ar fi de ajuns de sigur pentru cele mai mari trebuințe. Ar trebui însă mai înainte de toate s'e se găsească o hărtie foarte sensibilă la lumină și efină și aceasta nu este o greutate tocmai mare. Prevederea constructorului american este mai serioasă decît s'ar părē la început. Acum deee ani, nimeni nu se îndoia că este posibil a se fixa o probă fotografică în 1/500 de secundă; și nu sînt încă nici 50 de ani când tipograful care ar fi preșis confrăților sei că va veni un timp cînd s'e se poată trage 20,000 ȋiare pe oară cu ajutorul presei rotative, ar fi fost declarat de nebun; și cu toate acestea aȋ nu pare de loc exagerată această cifră.

(Doi tigri din Singapura.) Vaporul "Thibet" a debarcat la Marsilia doi tigri foarte frumoși, cari au s'e fie transportați la grădina zoologică din Marsilia, în așteptare ca s'e fie transportați aiurea: la Paris, Anvers sau Berlin.

Acești tigri sînt două fiere sălbatice de o frumuseță rară, cît se poate de mari și foarte sănătoși. Tigroaica, căci este un tigr și o ti-

groaică, era prinsă într'o cursă de vre-o cinci-spredece zile, cînd căpitanul Condolle o cumpără la Singapura; tigrul se afla în captivitate de o lună.

Cursa, de care se servă Indianii pentru a prinde dobitoace, consistă dintr'o ladă de fer lungă de doi metri și jumătate, largă de un metru și adîncă atît cît poate s'e între un tigr. Această ladă este îngropată în pămînt, și capacul ei aședat astfel, ca s'e nu fie atins de tigr, cînd acesta voiesce s'e sară în ladă, în care se pune un miel, o căprioară sau o bucată de carne.

Lucrurile sînt combinate astfel că îndată ce tigrul intră în ladă, greutatea lui face s'e cadă capacul și s'e nu mai poată eși din intru.

Atunci prizonierul poate fi transportat ori unde.

Pentru a hrăni cei doi călători, comandantul vaporului a trebuit s'e iee cu dînsul vre-o cinci-deci de căprioare la plecarea sa din Singapura. Dar' aceasta n'a fost de ajuns, și a trebuit s'e mai sacrifice încă cățiva berbeci și un număr mare de pasări.

Lucru ciudat, tigrii se înțeleg de minune pentru a curăți păsările de pene.

Cu ajutorul dinților și al ghiarelor, pot s'e scoată toate penele și tullele de pe pasări.

Tigrii căpitanului Candolle au o valoare dela 12 până la 15 mii de franci.

Bibliografie.

"Convorbiri literare". Apare la 1 a fiecărei luni. Anul XIX. Bucuresci 1 Octomvrie 1885. Sumar: Iacob Nēgruzzi, "Beizadea Epaminonda", operă comică în trei acte, (actul I). — George Allan. Un caracter de artist (novelă). Traducție de L. D. Onciul. — Dare de seamă critică despre "Teoria lui Rösler. Studii asupra stăruinței Românilor în Dacia Traiană de A. D. Xenopol". (Urmare și sfîrșit). — A. Vlahuță, Ce te uiți? . . . Pe albumul D-șoarei E. . . (poesii). Ioan N. Roman. Scrisoare (poesie).

"Ortodoxul". Foaie duminicală. Bucuresci, 6 Octomvrie 1885. Anul VI. N-rul 35. Cuprinsul: Omilia IV. — Biserica Domnița Bălașa. — Iisus în activitatea sa publică și în lupta sa cu lumea. — Sfântul Ignațiu, purtătorul de D-șeu (Urmare.) — Diverse. —

"Recreații sciințifice". Apare odată pe lună. Iași, Septemvrie 1885. Anul III. Nr. 9. Sumar: Geometrie. Elementele lui Euclide (urmare). Despre elipsă considerată ca proiecțiunea unei circumferințe. Mecanica, un curs de probleme propuse: 173, 174-175, 176 și 177.

Serviciul telegrafic

al

"TRIBUNEI."

Budapesta. 22 Octomvrie n. Curtea de casație a aprobat sentența absolvitoare a curții de apel în afacerea lui Verhovay.

Paris, 22 Octomvrie n. O depeșă a lui Courcy întărește faima despre măcelurile creștinilor în provincia Cugangto.

Madrid, 22 Octomvrie n. Carlistii se organizează milităresce, spre a pută trage foloase din eventualele complicațiuni.

Atena, 22 Octomvrie n. Se vestesce, că spre a se desarma, Grecia cere garantarea în contra înorii încercărilor pentru stabilirea uniunii bulgare și rebonificarea cheltuelilor militare. Cabinetul grecesc are intențiunea a emite un împrumut fără camete. Coloniile grecesci ofer sume considerabile pentru casul unui răsboiu.

Bucuresci, 22 Octomvrie n. Cu privilegiul predării acreditivei, ambasadorul frances a lădat spiritul politic al națiunii române. Regele i-a răspuns, că nutresce cele mai mari simpatii pentru Francia și sperează, că se vor restabili relațiunile bune între amîndouă statele și pe terenul ecomie.

Director: **Ioan Slavici.**

Redactor responsabil: **Cornel Pop Păcurar.**

¹⁾ Dietz, Gramatik der romanischen Sprachen, Bonn 1879. t. I, pag. 82-83.

²⁾ Miklosich, Rm. Untersuchungen II, 6.

³⁾ A. Miklosich, Beitr. z. Lautl. d. rum. Dial. Consonantismus I. p. 62. sq.

¹⁾ Istro-Români sînt, după toată probabilitatea o rămășiță din vechii Romani Dalmatini, despre cari vorbesce Constantin Porfirogenitul; elementul îndigen iliric, reprezentat prin Arnăuții de astăzi, a contribuit în măsura mai însemnată la formarea lor.

Sciri economice.

Culesul viilor. Aici de loc trebuie să se ocupe economul cu foarte multe măruri; toate trebuie de timpuriu pregătite. Lucrul cel prim ca cădarul sau cum (ie) în unele provincii puținarul sau vinicelul (vii) încă vara se curețe vasele și se le afume din lăuntru cu sulfur (pu-cioasă), așa curățite trebuie așezate în celar (piv-niță) și nainte de culesul viilor cu o săptămână de nou scoase afară și spălate. Pregătirea fiind gata, ne întrebăm când se înceapă culesul viilor? La această întrebare foarte ușor poate răspunde ori cine — când sunt copții strugurii sau viia; dar' când sunt copții strugurii? La aceasta răspund economii practici, — că aceasta numai atunci o putem să corect, dacă cercetăm cuprinsul zăcharului în strugurii, în toată ziua și până când crește cuprinsul zăcharului, până atunci nu sunt copți strugurii și când odată stă pe loc, atunci sunt struguri copți, lucru natural că zăcharul e aici fluid și cu cât e mai gros mustul, cu atâta cuprinde mai mult zăchar în sine. Ca să putem cerceta cuprinsul zăcharului, avem lipsă, de instrumente, cel mai de mult instrument, care în Germania se întrebuințează mai adese-ori, e măsurătorul de must de Oeschle; afară de acesta sunt de Babo, Pilitz și Wagner; cel mai practic e a lui Pilitz care e provădit cu o scală împărțită 13 graduri care arată că câte procente de zăchar sunt în must.

În unele locuri lasă strugurii să se prea coacă (în Tokay) culesul viilor în mai multe provincii se decide prin senat, dar' această procedură nu e bună fiindcă în tot locul sunt mai multe specii de struguri cari se coc în diferite timpuri, și așa noi fiind constrinși culege strugurii și necopti, produc vin slab și așa strică renumele vinului.

Culesul viilor, încât va concede timpul, trebuie început pe timp frumos dar' nici când prea diminează până când nu se va lua roua; timpul de diminează trebuie folosit altminterlea adecă să prânzească lucrătorii și să le permitem să mănânce și struguri căci din contră în timpul lucrului ocupându-se și cu mâncarea, nu au nici un spor și afară de aceea mâncând — struguri cu

pâne, pot scăpa vr'o sfărâmată în must, atunci se acresce mustul și așa strică vinul. Afară de aceea strugurii cu roauă culeși, crește cuantitatea apei în vin și așa vom avea vin slab; asemenea diminează fiind temperatura într'un grad mai inferior, mustul trage receală în sine și așa ajungând în pivniță rece, mat târziu va ferbe ca de regulă, și preste un an încălzindu-se vinul de nou, se tulbură și ferbe; dar' unde este camera de deposit acolo nu trebuie să ne temem că va ferbe a doua oară, fiindcă acolo putem încălzi ca să avem o temperatură de 12° Reamur, și atunci va ferbe regula.

E de recomandat și alegerea strugurilor dacă sunt mai multe specii, dar' aceasta numai acolo se poate executa, unde e multă viia și lucrătorii sunt efini; dar' struguri putreți în tot chipul trebuie aleși.

Acum dară reintornându-mă la cuprinsul zăcharului ce se află în struguri, ca să vedem cum crește zăcharul în struguri, putem vedea din tabela următoare după măsurătorul de must al lui Balling:

la 27 Iulie 0.6%	zăchar	și 2.7%	acreală sau accid
28 Aug. 8.2%	"	1.9%	"
28 Sept. 17.5%	"	0.8%	"
22 Oct. 17.9%	"	0.6%	"

așadară putem vedea că pe cum crește cuprinsul zăcharului așa scade acrimia sau acidul din struguri. Deci culesul viilor trebuie început cătră finea lui Octomvrie.

A. Silagi.

Tergul de rimători în Steinbruch. În 19 Octomvrie n. s'a notat: unguresci bătrâni grei 42.1/2 cr. până 43.1/2 cr., unguresci grei, tineri 44.1/2 cr. până 45.1/2 cr., de mijloc 45.— cr. până 46.— cr., ușori 47.— cr. până 48.— cr., marfă țerânească, grea 43.— cr. până 44.— cr., de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., ușoară 46.— cr. până 47.— cr., românesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sârbesci, grei 45.— cr. până 46.— cr., transito de mijloc 46.1/2 cr. până 47.— cr., transito ușori 49.— cr. până 49.1/2 cr., în-grășați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpeți la gară.

Cursul la bursa de mărfuri din Budapesta

dela 20 Octomvrie st. n.

Grâu (din Banat): 72—73 Kilo fl. — până —. 74—79 Kilo fl. — până —. (lungă Tisza) 72—74 Kilo fl. — până —. 74—79 Kilo fl. 7.30 până 7.70. (de Pesta) 72—74 Kilo fl. — până —. 74—79 Kilo fl. 7.20 până 7.55. (de Alba-Regală) 72—74 Kilo fl. — până —. 74—79 Kilo fl. 7.30 până 7.70. (de Bacsa) 72—74 Kilo fl. — până —. 74—79 Kilo fl. — până —. (din Ungaria de nord) 72—74 Kilo fl. — până —. 74—79 Kilo fl. 6.85 până 7.35.

Săcara (ungurescă) 70—72 Kilo fl. 6.05 până 6.30

Orđ (măreț): 60—62 Kilo fl. 5.40 până 5.85; (de berărie) 62—84 Kilo fl. 6.20 până 7.20.

Ovės (unguresc) 37—40 Kilo fl. 6.25 până 6.45.

Cucuruz (de Banat): dela fl. 5.65 până 5.70; de alt soi fl. 5.60 până 5.65.

Rapița fl. 9.7/8 până 11.—; de Banat fl. 11.1/8 până 11.7/8.

Mălaiu (unguresc): fl. 5.80 până 6.25.

Timpul de furnizare.

Grâu (primăvară) 75 Kilo fl. 8.09 până 8.11 (per Septembrie—Octomvrie) Kilo fl. 7.45 până 7.46.

Săcara (primăvară) 69.7/10 Kilo fl. 5.49 până 5.51.

Cucuruzul (Maiu—Iunie) fl. 5.47 până 5.48.

Rapița (August—Septemvrie) fl. 5.89 până 5.90.

Spirt (brut) 100 L. fl. 25.50 până 26.—.

LOTERIE.

Tragerea din 21 Octomvrie st. n.

Brünn: 62 31 53 35 82.

Cursul pieței din Sibiu.

din 22 Octomvrie st. n. 1885.

Hârtie-monetă română	Cump.	8.68	vând.	8.75
Lire turcesci	"	11.15	"	11.20
Imperiali	"	10.15	"	10.20
Ruble rusești	"	1.20	"	1.21

Bursa de București.

Cota oficială dela 20 Octomvrie st. n. 1885.

Renta amort. (5%)	Cump.	92.—	vând.	93.—
" Rur. conv. (6%)	"	87.—	"	87.—
Act. de asig. Dacia-Rom.	"	247.—	"	252.—
Banca națională a României	"	1100.—	"	1130.—
Impr. oraș. București	"	30.—	"	32.—
Credit mob. rom.	"	—	"	—
Act. de asig. Naționala	"	224.—	"	—
Scrieri financiare urbane (5%)	"	—	"	89.1/4
Societ. const.	"	174.1/2	"	230.—
Schimb 4 luni	"	—	"	34.—
Aur	"	—	"	10.80

Bursa de Budapesta

din 21 Octomvrie st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6%	—
" " " 4%	97.45
" " " 5%	90.25
Imprumutul căilor ferate ung.	148.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	96.50
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	125.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	108.—
Bonuri rurale ung.	102.50
" " " cu cl. de sortare	101.25
" " " bănațene-timșene	101.75
" " " cu cl. de sortare	101.25
" " " transilvane	101.—
" " " croato-slavone	102.—
Despăgubire pentru dija ung. de vin	97.75
Imprumut cu premiu ung.	117.—
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	121.—
Renta de hârtie austriacă	81.75
" " argint austriacă	82.25
" " aur austriacă	108.—
Losurile austr. din 1860	139.50
Acțiunile băncii austro-ungare	850.—
" " de credit ung.	284.—
" " " " austr.	284.60
Argintul	—
Scrieri fonciari a le institut. de cred. și ec. „Albina“	101.50
Galbeni împărătesci	5.93
Napoleon-d'ori	9.94
Mărci 100 imp. germane	61.55
Londra 10 Livres sterline	125.40

Bursa de Viena

din 21 Octomvrie st. n. 1885.

Rentă de aur ung. 6%	—
" " " 4%	97.60
" " " 5%	90.30
Imprumutul căilor ferate ung.	147.75
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	96.80
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	124.50
Amortizarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	108.—
Bonuri rurale ung.	102.40
" " " cu cl. de sortare	101.50
" " " bănațene-timșene	102.25
" " " cu cl. de sortare	101.50
" " " transilvane	101.50
" " " croato-slavone	102.—
Despăgubire pentru dija ung. de vin	97.75
Imprumut cu premiu ung.	117.40
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	120.80
Rentă de hârtie austriacă	81.60
" " argint austriacă	82.25
Rentă de aur austriacă	108.50
Losuri austr. din 1860	139.50
Acțiunile băncii austro-ungare	857.—
" " " " austr.	284.50
" " " de credit ung.	281.70
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.93
Napoleon-d'ori	9.96
Mărci 100 imp. germane	61.60
Londra 10 Livres sterline	125.20

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1885.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copsa mică—Sibiiu					
	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de porșcano		Tren de porșcano	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren accelerat	Tren de porșcano	Tren omnibus	Tren de porșcano	Tren accelerat		Tren de porșcano	Tren omnibus	Tren de porșcano	Tren accelerat					
Viena		7.15			Bucuresci		5.—	7.45		Viena	7.15	11.—		Teiuș	12.39	11.09	3.56	5.20	Copsa mică				3.02	1.11	
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	Predeal		9.47	12.50		Budapesta	1.45	8.05	8.—	Alba-Iulia	1.10	11.56	4.27	5.57	Șeica mare				3.30	1.32	
Szolnok	11.22	3.51	7.29	9.26	Timiș		10.11	1.40		Szolnok	4.02	11.02	12.—	Vințul de jos		12.20	4.53		Loamneș				3.47	2.01	
P. Ladány	2.25	5.28	8.27	11.40	Brașov	{	6.22	10.51	2.55	Arad	{	7.53	3.37	5.55	Șibot		12.25	5.19	Ocna				4.09	2.24	
Oradea-mare	{	5.33	6.46		Feldioara		7.01	11.18	3.38			4.—	6.05	Orăștia		1.19	5.41			Sibiiu—Copsa mică					
Vărad-Velenceze				9.37	1.52	Apatia	7.33	11.36	4.17	Glogovaț	4.13	6.19	Simeria (Piski)		1.48	6.08		Sibiiu				10.25	11.47		
Fugyi-Vásárhely			9.45	2.—	Ágostonfalva	8.01	11.51	4.47	Györök	4.38	6.46	Deva		2.35	6.39		Ocna				10.46	12.05			
Mező-Telegd			9.59	2.11	Homorod	8.45	12.23	5.42	Pauliș	4.51	7.—	Branicica		3.04	7.04		Loamneș				11.09	12.29			
Rév			7.14	2.34	Hașfalău	10.10	1.19	7.37	Radna-Lipova	5.10	7.23	Ilia		3.36	7.29		Șeica mare				11.32	12.50			
Bratca			7.42	11.36	Sighișoara	10.39	1.37	8.21	Conop	5.38	7.51	Gurasada		3.50	7.41		Copsa mică				11.52	1.07			
Bucia				12.10	Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	Bérvava	5.57	8.10	Soborșin		4.25	8.12										
Ciucia				12.43	Mediaș	11.54	2.25	9.43	Zam	6.42	8.58	Bérvava		5.09	8.49										
Huiedin				8.31	Copșa mică	11.54	2.25	9.43	Gurasada	7.14	9.28	Conop		5.56	9.29										
Stana				9.01	{	12.12	2.36	10.02	Ilia	7.43	9.56	Radna-Lipova		6.18	9.49										
Aghirș						12.37	2.41	6.—		8.01	10.17	Pauliș		6.57	10.23	6.14									
Ghirbău					Micăsasa	12.56		6.20	Branicica	8.21	10.38	Györök		7.12	10.37	6.30									
Nedeshdu					Blaj	1.30	3.13	6.59	Deva	8.47	11.05	Glogovaț		7.27	10.52	6.47									
Cluj	{	10.01	5.05	6.43	Crăciunel	1.45		7.15	Simeria (Piski)	9.40	11.55	Arad		7.56	11.18	7.17									
		12.05	10.16	7.03	Teiuș	2.34	3.45	7.43	Orăștia	10.10	12.24	Szolnok		8.10	11.32	7.32									
Apahida				7.26	Aidud	2.55	4.01	8.—	Șibot	10.34	12.53	Budapesta		9.—	12.20	8.10									
Ghirș				8.54	Vințul de sus	3.17		8.29	Alba-Iulia	11.04	1.22	Viena		2.39	4.53	12.—									
Cucerdea				9.43	Uioara	3.24		8.55	Teiuș	2.56	6.59			7.10	8.16	2.10									
Uioara				3.41	Cucerdea	3.36	4.29	9.04		3.30	7.33				6.05	8.—									
Vințul de sus				3.50	Ghirș	4.11	4.50	9.32																	
Aidud				4.25	Apahida	5.36		10.32																	
Teiuș				5.10	{	5.56	5.58	12.32																	
Crăciunel				5.44		Cluj	6.08	6.08	12.59																
Blaj				6.02	Nedeshdu	6.29		8.34																	
Micăsasa				6.40	Ghirbău	6.45		8.59																	
Copșa mică				7.—	Aghirș	7.—		9.56																	
Mediaș				1.32	Stana	7.26		10.16																	
Elisabetopole				1.45	Huiedin	7.48	7.14	11.04																	
Sighișoara				2.06	Ciucia	8.28	7.43	12.17																	
Hașfalău				2.38	Bucia	8.47		12.47																	
Homorod				2.50	Bratca	9.06		1.21																	
Ágostonfalva				3.48	Rév	9.26	8.22	2.05																	
Apatia				4.19	Mező-Telegd	10.01	8.48	3.08																	
Feldioara				4.34	Fugyi-Vásárhely	10.20		3.39																	
Brașov				4.53	Vărad-Velenceze	10.30		3.55																	
Timiș				5.20	{	10.37	9.13	4.06																	
Predeal				4.58		Oradea-mare	10.51	9.18	10.37																
Bucuresci				5.30	P. Ladány	12.50	10.88	1.45	5.35																
				6.07	Szolnok	3.06	12.14	5.84	8.22																
				7.30	Budapesta	6.—	2.10	10.05	10.30																
				11.35	Viena	3.—	8.—	6.05																	

Nota: Numerii încadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.